

Prima instanță: Judecătoria Ungheni (jud: M. Malanciuc)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. T. Duca, E. Grumeza, S. Procopciuc)

DECIZIE

18 ianuarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței

Judecători:

Tatiana Vieru

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de Iavorschii Valerii, prin intermediul avocatului Iulian Rusanovschi,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de BC „ProCreditBank” împotriva lui Rotaru Iurie, Iavorschii Valerii privind încasarea datoriei, împotriva încheierii din 08 noiembrie 2016 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă :

La data de 06 aprilie 2016 BC „ProCreditBank” a depus în instanța de judecată cerere împotriva lui Rotaru Iurie, Iavorschii Valerii privind încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii s-a invocat că, conform contractului de credit nr. 17005808/17001974 din 15 martie 2012, reclamantul a acordat lui Rotaru Iurie u credit în mărime de 120000 lei pe un termen de 48 luni, cu scadența la data de 15 martie 2016, stabilită de părți în comun acord, conform Planului de rambursare a creditului.

Menționează reclamantul că, executarea corespunzătoare a obligațiilor contractuale asumate de către Rotaru Iurie conform contractului de credit a fost asigurată de fidejusiunea lui Iavorschii Valerii, prin semnarea la data de 15 martie 2012 a contractului de fidejusiune.

Declară reclamantul că, conform contractului de credit nr. 17005808/17001975 din 15 martie 2012, a acordat lui Rotaru Iurie credit în sumă de 30000 lei pe un termen de 36 luni, cu scadența la 16 martie 2015.

Afirmă reclamantul că, executarea corespunzătoare a obligațiilor contractuale asumate de către Rotaru Iurie conform contractului de credit a fost asigurată de fidejusiunea lui Iavorschii Valerii, prin semnarea la data de 15 martie 2012 a contractului de fidejusiune.

Precizează reclamantul că, deoarece Rotaru Iurie a înregistrat devieri repetate de la planurile de rambursare a creditelor, la adresa lui cât și în adresa fidejursorului au fost expediate notificările nr. 10-1243 și nr. 10-1244 din 23 septembrie 2013, prin care aceștia au fost somați să achite datoriile curente, însă tendința creditorului de a

soluționa pe cale amiabilă a situației create a fost ignorată de pârâți, deși au fost recepționate.

Relevă reclamantul că, la data de 04 august 2014, în mod repetat, a expediat în adresa pârâților notificările nr. 10-859 și nr. 10-860, prin care a sumat pârâții la rambursare anticipată a sumei integrale a creditelor. Notificările au fost recepționate, însă datoriile nu au fost achitate.

Susține reclamantul că, la data de 21 octombrie 2014 a înaintat în instanța de judecată cerere de eliberare a ordonanței judecătorești și ca urmare, la data de 17 noiembrie 2014 judecătoria Ungheni a emis ordonanța nr. 2 p/o-325/2014, prin care s-a dispus încasarea în mod solidar de la debitorii Rotaru Iurie și Iavorschii Valerii în beneficiul BC „ProCreditBank” SA a datoriei în mărime de 98727 lei și taxei de stat în mărime de 1480,91 lei. Ca urmare, a obiecțiilor înaintate de către fidejutorul Iavorschii Valerii asupra ordonanței judecătorești, judecătoria Ungheni a emis încheierea nr. 2 p/o-325/2014 din 14 aprilie 2015 prin care a anulat ordonanța judecătorească nr. 2 p/o-325/2014.

Indică reclamantul că, în scopul de a soluționa pe cale amiabilă situația creată, a notificat pârâții despre datoriile acumulate prin notificarea nr. 8700 din 09.09.2015 și a solicitat achitarea acestora, acordându-le termen de 15 zile din momentul recepționării notificărilor.

Solicită reclamantul încasarea silită, în mod solidar, de la Rotaru Iurie și Iavorschii Valerii a datoriei acumulate conform contractului de credit nr. 17005808/17001974 din 15 martie 2012, ce constituie suma de 155870,69 lei și a datoriei acumulate conform contractului de credit nr. 17005808/17001975 din 15 martie 2012, ce constituie suma de 27420,48 lei, precum și a cheltuielilor de judecată în mărime de 5498,73 lei.

Prin hotărârea din 16 august 2016 a Judecătoriei Ungheni s-a admis acțiunea înaintată de BC „ProCreditBank” SA; s-a încasat, în mod solidar, de la Rotaru Iurie și Iavorschii Valerii în beneficiul BC „ProCreditBank” SA datoria în sumă de 183291,17 lei, taxa de stat în mărime de 5498,73 lei, cheltuieli pentru citația publică în sumă de 94,40 lei, iar în total suma de 188884,30 lei.

Prin încheierea din 17 octombrie 2016 a Curții de Apel Bălți nu s-a dat curs apelului depus de Iavorschii Valerii împotriva hotărârii din 16 august 2016 a Judecătoriei Ungheni, acordându-i-se un termen până la data de 08 noiembrie 2016, ora 09:15 pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 4124 lei și a apelului motivat.

Prin încheierea din 08 noiembrie 2016 a Curții de Apel Bălți s-a restituit cererea de apel depusă de Iavorschii Valerii împotriva hotărârii din 16 august 2016 a judecătoriei Ungheni.

La data de 07 noiembrie 2016, conform sigiliului aplicat pe plicul poștal (f.d. 85), Iavorschii Valerii, prin intermediul avocatului Iulian Rusanovschi, a declarat recurs împotriva încheierii din 08 noiembrie 2016 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea acesteia.

În motivarea recursului s-a indicat că, încheierea de a nu da curs apelului este neîntemeiată și pasibilă de a fi casată.

Consideră că, instanța de apel urma să dea curs cererii de apel, deoarece din prevederile Legii taxei de stat rezultă că, în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele

prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat. Concomitent, a reținut recurentul că la soluționarea cererii privind amânarea, eșalonarea sau scutirea de la taxa de stat, instanța judecătorească este obligată să se conducă atât de prevederile naționale, cât și de cele internaționale, care conform art. 6 (1) din Convenției CtEDO, orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil de către o instanță independentă și imparțială, instituită prin lege.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Curtea de Apel Bălți a adoptat încheierea contestată la data de 08 noiembrie 2016. Recursul declarat de Iavorschii Valerii, prin intermediul avocatului Iulian Rusanovschi, la data de 07 noiembrie 2016, conform sigiliului aplicat pe plicul poștal (f.d. 85), se consideră în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat, în raport cu materialele pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este neîntemeiat și care urmează a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 426 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Colegiul reiterează prevederile art. 368 alin.(1) Cod de procedură civilă, care stipulează oportunitatea acordării apelantului unui termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Colegiul reține că legislația în vigoare nu stabilește un termen expres pentru înlăturarea neajunsurilor, dar se presupune a fi un termen rezonabil și suficient pentru apelant pentru a efectua anumite acțiuni procesuale prealabil desfășurării ședinței de examinare a cererii de apel.

Astfel, materialele pricinii atestă că prin încheierea din 17 octombrie 2016, Curtea de Apel Bălți nu a dat curs apelului depus de Iavorschii Valerii împotriva hotărârii din 16 august 2016 a Judecătoriei Ungheni, acordându-i-se un termen până la data de 08 noiembrie 2016, ora 09:15 pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 4124 lei și a apelului motivat.

Prin încheierea din 08 noiembrie 2016 a Curții de Apel Bălți s-a restituit cererea de apel depusă de Iavorschii Valerii împotriva hotărârii din 16 august 2016 a judecătoriei Ungheni.

Colegiul menționează că temei pentru care nu a fost dat curs cererii de apel constituie neachitarea taxei de stat la depunerea cererii de apel, inclusiv și depunerea apelului motivat.

Totodată, Colegiul relevă că recurentul a cunoscut despre încheierea de a nu da curs cererii de apel și despre neajunsurile cererii de apel la data de 25 octombrie 2016, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la dosar (f.d. 75).

Prin urmare, neconformarea apelantei prevederilor legale a dus la restituirea cererii de apel depuse împotriva hotărârii din 16 august 2016 a Judecătorei Ungheni, ca fiind nemotivată și netimbrată, prin încheierea din 08 noiembrie 2016 a Curții de Apel Bălți, rezultând din prevederile art. 369 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă (f.d. 82).

Instanța de recurs reiterează că Iavorschii Valerii a depus apelul nemotivat la data de 18 august 2016, însă, obligația apelantului de a prezenta cererea de apel cu motivele de fapt și de drept și, după caz, dovada plății taxei de stat rezultă din prevederile art. 365 Cod de procedură civilă.

Tot aici, este de menționat că la exercitarea căii de atac – apelul, persoanele în drept să declare apel, dispun de anumite drepturi și obligații, însă, în speță, apelantul a ignorat obligațiile sale procedurale.

În aceste ordine de idei, Colegiul conchide că apelantul Iavorschii Valerii a avut suficient termen pentru înlăturarea neajunsurilor, deoarece obligația sa de a se conforma prevederilor legale la depunerea cererii de apel rezultă din art. 365 Cod de procedură civilă.

La caz, Iavorschii Valerii a exercitat calea de atac - apelul la data de 18 august 2016, însă, încheierea prin care s-a restituit cererea de apel ca fiind nemotivată și netimbrată a fost adoptată la data de 08 noiembrie 2016.

Întru susținerea celor expuse, Colegiul notează că prin prisma art.6 CEDO, accesul liber la justiție implică și obligația din partea justițiabilului de a se folosi cu bună credință de drepturile sale procedurale și a da dovadă de diligență în realizarea acestora. Însă, nerealizarea drepturilor procedurale de către justițiabili în condițiile și termenele stabilite de lege nu poate fi calificată ca o îngădire a accesului la justiție garantat de art. 6 CtEDO și art. 20 al Constituției Republicii Moldova, cu atât mai mult nu poate fi invocat nici încălcarea dreptului la un proces echitabil, în condițiile când însăși inacțiunile apelantului/recurentului Iavorschii Valerii au dus la restituirea cererii de apel din motivul neînlăturării neajunsurilor admise la depunerea acesteia.

Întru justificarea circumstanțelor descrise supra, este relevantă și jurisprudența CtEDO care în art. 6 § 1 reamintește că, garantează fiecărei persoane dreptul ca o instanță să se pronunțe asupra oricărei contestații cu privire la drepturile și obligațiilor sale cu caracter civil, dar că acest drept nu este absolut și poate fi supus unor limitări admise implicit, în special cu privire la condițiile de admisibilitate a unei căi de atac, deoarece aceasta presupune prin însăși natura sa o reglementare din partea statului, statul beneficiind de o anumită marjă de apreciere în această privință. În plus, astfel de limitări sunt conforme art. 6 § 1 din convenție în cazul în care urmăresc un scop legitim și în cazul în care există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit (*Yagtzilar și alții împotriva Greciei*, nr. 41727/98, *Lungoci împotriva României*, nr. 62710/00, 26 ianuarie 2006).

În atare circumstanțe, Colegiul remarcă că Iavorschii Valerii, fiind conștient de depunerea la data de 18 august 2016 a cererii de apel nemotivate și cunoscând despre necesitatea prezentării apelului motivat și dovada plății taxei de stat întru realizarea drepturilor sale, avea obligația de a întreprinde măsurile necesare de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini cerințele legale, fapt, însă, eludat de către

acesta, ceea ce a generat restituirea cererii de apel.

Mai mult, reglementările privind condițiile și termenele care trebuie respectate pentru a formula un recurs au ca scop să asigure o bună administrare a justiției și respectarea, în special, a principiului securității juridice.

Ori, legislația în vigoare obligă apelantul la depunerea cererii de apel de a indica motivele de fapt și de drept pe care își întemeiază apelul și respectiv prezentarea dovezii plății taxei de stat. Or, art. 365 alin.(1) lit. d), (4) Cod de procedură civilă statuează că, în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și că la cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

Sub acest aspect și ținând cont de faptul că indicațiile instanței de apel conform încheierii din 17 octombrie 2016 privind prezentarea apelului motivat și dovada plății taxei de stat nu au fost executate în termen, Colegiul relevă că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea din 08 noiembrie 2016 privind restituirea cererii de apel, este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, având în vedere și obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

Mai mult, Colegiul decelează că recurentul nu a dat dovadă de diligență și bună credință în realizarea drepturilor sale și nici nu a solicitat așa după cum menționează în recursul declarat scutirea de la plata taxei de stat sau amânarea sau eșalonarea plății taxei de stat, ca ulterior să invoce încălcarea acestora, în condițiile când personal nu și-a realizat drepturile, iar art. 56 alin. (3), art. 61 alin. (1) Cod de procedură civilă obligă părțile de a se folosi cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

La capitolul dat, Colegiul consideră că instanța de apel a creat posibilități egale, suficiente și adecvate în folosirea mijloacelor procedurale întru susținerea poziției ambelor părți și nu a defavorizat nici o parte.

În conformitate cu art. 27 alin.(1) Cod de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

În această ordine de idei, Colegiul conchide că argumentele invocate în cererea de recurs, indică direct la nerespectarea de apelant/recurent a drepturilor sale procedurale și eschivarea de la îndeplinirea actelor de procedură, în măsura stabilită de normele de drept procedural și nu pot fi acceptate de către instanța de recurs în vederea casării actului judecătoresc contestat.

Din considerentele enunțate și având în vedere faptul că încheierea privind restituirea cererii de apel depusă de Iavorschii Valerii împotriva hotărârii din 16 august 2016 a judecătoriei Ungheni, ca fiind depusă nemotivată și netimbrată, este întemeiată și adoptată cu respectarea cadrului legal, iar argumentele invocate de către recurent nu sunt justificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Iavorschii Valerii, cu menținerea încheierii din 08 noiembrie 2016 a Curții de Apel Bălți.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Iavorschii Valerii, prin intermediul avocatului Iulian Rusanovschi.

Se menține încheierea din 08 noiembrie 2016 a Curții de Apel Bălți, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de BC „ProCreditBank” împotriva lui Rotaru Iurie, Iavorschii Valerii privind încasarea datoriei.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței

Tatiana Vieru

Judecători

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală